

# VAS ÉS FÉMMUNKÁS

Előfizetési ára: **A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Országos Szövetségének Hivatalos Közlönye**  
 Egész évre 60 Lei, félévre 30 Lei, megyedévre 15 L, egyes szám 5 L.  
 Megjelenik minden hó 1-én

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
 Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 59.  
 (volt Magyar-utca) — Telefon 484.

## Még van idő, cselekedjete!

Szövetségünk tagtoborzó riadója minden öntudatos szaktársunkban viszhangozt. És megindult a roham a tudatlanság legyőzésére. Azok a szaktársak, akik szervezetünk kiépítésének mindenkorai uttörői, most is az első sorban veszik ki részüket a tagszerzés munkájából, de még azok is, akik a szoroson vett kötelezettségeken felül máskor nem szoktak tevékenykedni, most versenyre kelnek a tagtoborzás eredménye érdekében.

Sohasem volt szükségesebb sorainkba behozni a szervezettől távolálló munkástársainkat, a semlegeseket, a semmivel sem törődőket, mint a jelenben, mikor a legnagyobb nyomorúság sötét fellegei tornyosulnak életsorsunk fölött. Sohasem volt fontosabb felvilágosítani szervezetlen és félrevezetett szaktársainkat arról, hogy közöttünk a helyük, hogy küzdőtársaink kell legyenek a kapitalisták elleni harcban, mint most, amikor gazdasági életünk újabb súlyos megpróbáltatások előtt áll. A lej stabilizációja károsan befolyásolja majd a munkásság életvezetési tenciáját, amellett, hogy néhány hét óta a drágaság olyan óriási emelkedést mutat, hogy azzal lépést tartani akkor sem lehetne, ha az ipari munkásság eddigi keresete kétszeresére emelkedne. De nem-e látjuk ennek éppen ellenkezőjét? Nem-e látjuk, hogy egy újabb rablóhadjárat van készülöben a munkásosztály ellen? A munkáltatók szövetsége határozatilag mondja ki, inkább harcot provokál, de nem köt kollektív-szerződést, ugyanakkor a termelők, a rossz termés ürügye alatt valóságosan kiuzsorázzák a munkásosztályt, viszont a kormány azt mondja: az állam érdeke megköveteli az adóknak kegyetlen módszerű behajtását. Látjuk tehát, hogy a munkáltató, a termelő, a kormány egybefognak a munkásosztály kifosztására. Fölvetődik a kérdés: hogyan tudunk védekezni a támadás ellen? Miként hártjuk el a ránk zudulni készülő még nagyobb nyomorúságot? Milyen menthetjük meg családi otthonunkat, gyermekeinket az ellenünk meginduló gázságok ellen?

Csak egy módon. Ugy, hogy sorainkat szorosabbra fűzzük, úgy, hogy minden szenvedő és minden nyomorgó táborunkba tömörül. Csak úgy, hogy fölvilágosítsuk a szervezetleneket kötelességükről és behozzuk szervezetünkbe. Mert minden munkásnak, aki akár gyárban, műhelyben vagy egyebütt dolgozik, itt a helye közöttünk. Mindannyian, ifjak vagy öregek, férfiak avagy nők, egyformán szenvednek közös ellenfeleink ostorcsapásai alatt és ezért vállvetve kell harcolnunk elnyomóink ellen. A gyáripárban a legnagyobb a kizákmányolás! A gyárak rab-szolgái kell a legtöbbet harcoljanak. Az ellenfeleink tábora nap-nap után növekedik, tehát a mi erőnknek, ellenállásunknak ezzel párhuzamosan kell növekednie. S ez csupán oly módon lehetséges, ha azok a munkásenergiák, amelyek parlagon hevernek, bekapcsolódnak a szervezetünkbe, ha ezek az energiák közös ügyünk szolgálatába szegődnek.

Ezeknek az erőknél egybegyűjtésére szólítjuk föl szaktársainkat. **A tagtoborzásra még rendelkezésre álló időt használják ki eredményesen, szervezeteink és szövetségünk naggyáfejlesztésére. Még van idő!** Sok, nagyon sok szervező munkát lehet még elvégezni ezen idő alatt! Ha van akarat, lelkesedés és öntudat, ha van meggyőződés, bátorság és áldozatkészség, e tiz nap alatt még annyi tagot szerezhetünk szervezetünknek, annyi harcost eszménknél és közös

emberi célunknak, hogy ezáltal előrehaladásunk hatalmas lendületet nyer.

Jól jegyezzük meg szaktársak: *aki nincsen velünk, az ellenünk van.* S aki ellenünk van, az veszélyezteteti harcunk győzedelmes kimenetelét, vagy bitorolja annak eredményeit. Az egyik: testvérárulás; a másik becstelenség! S akik a szervezetlenség homályában tévelyegve, tudatosan, avagy tudattalanul követik el egyik vagy a másik cselekedetet, kiközösítendők a proletáriátus táborából, mert a táborban nincsen helye sem árulóknak, sem bitorlóknak. **A proletáriátus táborában csupán szervezett munkásnak van helye, létjogosultsága.**

Időnk van még a fölvilágosításra. S amit netán elmulasztottunk, azt még kipótolhatjuk, amit megkezdettünk, azt bevégezhetjük. Újabb nekiiramodással a szervezetlenség nagy térségét megkisebbitethetjük.

**Tagtoborzó riadónk újra megszólal és munkára hív!** Hallgassátok szavát és kövessétek! Sok ezren vannak, akik felfigyelnek szavára, de értelmetlenül bámolnak a hang

irányába, mert nem értik a hívó szót. Ti, akik ismeritek a riadó szavát, magyarázzátok meg ezeket a fölfigyelőknek. **Ha a kishittiek látni fogják, milyen zárt sorokban indultok meg a tagtoborzás útján, bátor lesz a szíviük, értelmes az agyuk és követni fognak titeket.** Mert a szervezetlenek, ha nem is vallják be, de érzik, hogy a munkásközösség mindinkább kitagadottjai lesznek, az élet sodrában elveszejtettek és ezért sokan várják közülnök, hogy szaktársi szeretettel közeledjünk feléjük. Ők tudják, hogy a munkáltató csupán addig használja ki szervezetlenségüket, saját érdekei eszközéül, amíg általuk nyomorba dönt-heti a munkásságot és azután elhasznált rongyként kidobja őket. Sok keserű tapasztalata van e téren a szervezetleneknek, akiknek tisztesege-sebb rétege várja az alkalmat, hogy testvérül fogadjuk őket. Most itt az alkalom, csak közeledjete hozzájuk szaktársak.

**Figyeljete csak... A riadó újra megszólal és munkára hív... Tagtoborzó munkára. — Hallgassátok szavát és kövessétek!**

## A kartellek szerepe a gazdasági életben

Azt már láttuk, hogy a banktőkének az ipari és kereskedelmi vállalatok alapításában való részvétele milyen átalakító hatást váltott ki a gazdasági élet szervezetében. Közvetve, avagy közvetlenül — de mindenütt a gazdasági élet területein találkozunk a banktőkével.

De a tőkés termelési rend mai fejlett fokán egy másik jelenséggel is találkozunk, amelynek a gazdasági folyamat alakulásában elfoglalt szerepe szintén nagy figyelmet érdemel. A modern gazdasági élet ez új jelensége: a **kartell**.

*Mi is az a kartell?* Erre a kérdésre csak úgy lehet kimerítő feleletet adni, ha néhány rövid sorban vázoljuk a gazdasági élet fejlődésének azt a szakaszát, mely a banktőke kialakulásával párhuzamosan kezdődött el.

Midőn az ipar arra a fejlettségi fokra jutott el, hogy a piac felvevőképessége nem tud lépést tartani a termelés menetével és ennek következtében az a veszély áll elő, hogy az árakban tartós visszaesés áll elő; midőn a szabad verseny a termelők között már nem kecsegtet azzal a kilátással, hogy *olcsóbb árakkal újabb piacot lehet szerezni, akkor a kapitalisták egyezségét kötnek egymással, hogy termelvényeiket nem adják olcsóbb áron annál, amit közösen megállapítanak.* Az ilyenfajta megállapodás alapján jön létre a kartell, amelynek legelső és legfontosabb jellemző vonása, hogy *kizárja a szabadversenyt.*

A kartelleknek több fajtája ismeretes. A legismertebb és leggyakoribb az a kartell, amely az eladási árat szabályozza. A kartellek sokféleségében találunk még olyat, amely egy iparág összes vállalkozásaira nézve közös eladási feltételt állapít meg. Egy másik válfaja a kartellnek felosztja a piacot a résztvevők között és megállapítja azt a mennyiséget, *melynél többet a kartellben résztvevő vállalat nem termelhet.* Országos jelentőségű iparágak nemritkán úgynevezett nemzetközi kartellegyezményt kötnek a külföldi ipart képviselő vállalatokkal, melyeknek hatálya egész világrészekre kiterjed. (Acél- és vaskartell.)

A kartellek legközvetlenebb közgazdasági hatása abban mutatkozik, hogy a fogyasztót kiszolgáltatja a termelőnek, aki úgyszólván monopolisztikus helyzetet élvez. A kartellkapitalizmus, a szabadverseny kiküszöbölése révén, nemcsak nem engedi, hogy az árak essenek,

de kénye-kedve szerint drágítja a termelést. A vas, a szén, az acél, a petroleum, a téglá, a malom, a cukor, a szesz, a szappan, stb., stb. ma mind kartellizálva van, vagyis az egyes iparágakban érdekelt vállalatok szerződésileg kötelezik egymást bizonyos szabályok betartására, amely a termelvények árának — így a haszonnak — az esését is megakadályozza.

A kartellek létrehozását a válságok előmozdítják. A többszertendős pénzhiány nálunk is nagyon felélénkítette a kartellmozgalmat és az különösen a banktőke növekvő befolyásának tudható be, amelynek érdeke, hogy vállalatai egyformán jólmenjenek. Ezért kartellek kötésére szoritja vállalatait, sőt egyes üzemeiket — miután érdekkörébe vonta — be is szüntet (üzemkoncentráció), amivel munkanélküliséget idéz elő.

A romániai vaskartell élén a Resicza áll, amely mostanában készül magába beolvasztani az Egyesült Vasműveket (Nadrág-Titán-Kalán), a Kiskapusi és Cugiri üzemeiket is. Az üzemkoncentráció, amelyet már befejezett dolognak lehet tartani, a következő változást idézte elő a vasiparban:

Az összes vasipari r.-t. alaptőkéje . . .	Lei 2,534,905,000
A Resicza alaptőkéje . . . . .	Lei 284,000,000
Az Egyesült Vasművek alaptőkéje . . . . .	„ 750,000,000
A Kiskapusi Vasművek alaptőkéje . . . . .	„ 300,000,000
Összesen . . . . .	Lei 1,334,000,000

Ez a hatalmas alakulat tehát a vasipari részvénytársaságok alaptőkéjének több mint a felét — pontosan: 52.1 százalékát — egyesíti magában. Már ez egyedül is képessé teszi arra, hogy a vasipari termelvények árát teljhatalmulag irányítsa. Nagy gazdasági befolyásával létrehozta a vaskartell, amelyben természetesen az történik, amit a Resicza akar.

Ugyanez a helyzet a petroleum- és a bányáiparnál is. Ezekben az iparágakban dolgozó vállalatok olyan monopolisztikus kiváltságok birtokában vannak, amelyek egyszersmindenkorra biztosítják nekik a profit állandó növekedését.

A kartellek a fogyasztók legnagyobb ellenfelei, mert azzal, hogy a termelést és ezzel az árakat drágítják, a készpénzjövendelmük, fix-fizetésesek felvevőképessége egyre csökken. De valamennyi társadalmi osztály között az ipari proletáriátusra nehezedik a legsúlyosabban a kartellek terhe, mert őt nemcsak mint fogyasztót sarcolja a kartellkapitalista, hanem mint mun-

káltató is. Tudnivaló ugyanis, hogy a kartellek egyszersmind munkáltatói szövetségek, amelyek nemcsak a termelvények árai, hanem a munkabérek, munkaviszonyok dolgában is egyöntetűen járnak el.

A munkásság mindenütt harcot indított a kartellek ellen, amelyeknek tevékenysége az egész dolgozó emberiségre károkat jelent. Ott, ahol a proletariátus meglehetősen nagy befolyással rendelkezik, törvényeket erőszakol ki, melyek a kartellek káros működéseit korlátozzák és azokat az állam ellenőrzése alá kényszeríti.

Mi — sajnos — még nem tartunk ott, hogy akciót tudjunk indítani a kapitalizmus e káros kinövéséi ellen, de már nálunk sem lehet nélkülözni azt, hogy a munkásság tisztában legyen a gazdasági élet egyes fontosabb jelenségeivel.

## Légy jó agitátora szervezetednek

Hozzád intézzük e sorainkat, aki már szervezett vagy. Hogy miért szervezkedtél, már tudod. Fölsímersz azt, hogy azok a millió munkások, akiknek ugyanaz az érdekük, akik ugyanazon célok felé törekednek, helyesen teszik, ha tömörítik erőiket, az érdekeik s törekvéseik képviselőit. Tudod azt is, hogy az egyesek adják meg a szervezetben összpontosuló azt az erőt, amely biztosítja a tevékenység sikerét. Látod azt is, hogy vannak osztályok, amelyek egyénenként is több erőt képviselnek a mai társadalomban, mint a proletár és mégis szervezkednek azok is, hogy érdekeiket annál hathatósabban védelmezhesék.

Annál inkább kell tehát a proletároknak, a nincsteléneknek, a leigázottaknak és kizsákmányoltaknak *szakszervezetükben* tömörülni. Ezért vagy te is tagja szervezetednek. Benső meggyőződésből lettél az és kitarasz mellette jóban, rosszban egyaránt. Pontosan fizeted a járulékot, mert tudod, hogy szervezetednek nagy szüksége van *anyagiakra*, amiből támogatja a harcban állókat, segíyezi az igényjogosultakat, amiből élő- és nyomtatott szóval fölvilágosít, szervezőmunkát végez és téged megvédelmez minden baj bekövetkezésekor. Épen azért te, mint jó szervezett munkás, aki ezeket tudod, szívesen fizeted a járulékot, nem úgy, mintha a fogad huznák. Tudod azt is, hogy kötelességed pontos és örömet teljesítésével proletártestvéreidre támogatod, mert: „egy mindannyiért és mindannyian egyért”. Mint öntudatos tag alig várod, hogy a szervezeted által egybehívott

értekezletekre, gyűlésekre, előadásokra elmehess, ahol a te helyzetéről van szó, ahol megismered önmagad és helyzetedet, ahol tanulhatsz, a te érdekeid szempontjából világosítják meg a téged érintő kérdéseket, ahol elsajátíthatod azt a tudást, amely hatalmat jelent.

S ha mindezeket a kötelességeket pontosan, örömmel és mély meggyőződésből teljesíted, van még egy kötelességed, amelyet elvégezned szintén kell. És ez:

### Légy jó agitátora szervezetednek!

Mit jelent agitátornak lenni? Jelenti: szervezeted részére új és új tagokat megnyerni, tehát a szervezetleneket megszervezni; jelenti: fölvilágosítani munkástársad a szervezettség szükségességéről; jelenti: a bár szervezett, de kötelességét nem teljesítő tagtársadat figyelmeztetni, kioktatni azokra; jelenti: megfigyelni eljár-e az értekezletekre, gyűlésekre, előadásokra s ha nem, úgy e mulasztása következményeire figyelmeztetni; jelenti: megérdeklődni, hogy járulékát pontosan fizeti-e, mert ha mindenki elmarad, honnan, miből teljesítse a szervezet kötelezettségeit tagjaival szemben! Megérted, e röviden előadottakból ugyebár, hogy az agitátor voltaképpen pillére a szervezetének, építője és kifejlesztője, mert minden tevékenységének megvan a kellő eredménye. Buzgósága szaporítja meg a taglétszámot, fölvilágosítása neveli többi tagtársait, fáradhatatlansága példakövetésre serkent, egyszóval, munkája teszi nagygyá a szervezetet, telíti meg tagjait öntudattal, rábíri a tagokat áldozatkészre, miáltal a szervezett munkástábor *hatalommá* épül ki.

Menj tehát agitálni. Ha eleinte nem is találsz egyiknél-másiknál megértésre, ez ne csüggeszen. Bizonyára az öntudatlanság következménye ez. Tekintsd a célt, ez lebegjen szemed előtt.

### Légy jó agitátora szervezetednek!

Ezzel nem csupán önmagadnak, hanem összes munkástársaidnak hasznára válsz, mert agitációd által nyeri szakszervezeted azt az erőt, amely nemcsak, hogy ellenállhat a tökések támadásainak, hanem viszonttámadásba mehet és győzhet és a győzelem összes munkástársaid helyzetét javítja meg. S akkor te azzal a megelégedettséggel tekinthetsz munkástársaidra, amit érez az öntudatos szervezett munkás, aki megteszi kötelességét, mert nincsen magasztosabb célkittűzés, mint

### jó agitátora lenni szervezetednek!

## A tekintély és a gondolkodás

Az emberi alaptermészet egyik legjellemzőbb sajátossága, hogy az ember ösztönszerűen keresi a látott vagy tapasztalt dolgok miértjét, a dolgok összefüggését. A természetes életöztönből, a létért való küzdelemből fejlődött ki az embernek ez a tulajdonsága, amellyel megkönynyította magának a természettel, a természeti jelenséggel való harcot, biztosabbá tette elhelyezkedését a természet jelenségei között és biztosabbá tette győzelmét a nagy harcokban. A vadászatból, halászatból élő ősember a vadak életének, szokásainak megfigyeléséből állította föl magának azokat a természetes következtetéseket, amelyek könnyebbé tették számára az élet föntartásához szükséges vadak megszerzését, vagy az erősebb és veszedelmesebb vadak ellen való védekezést. A föld gyümölcséből élő ember a növények, az időjárás megfigyeléséből megállapította a termés és az időjárás törvényszerűségeit, ezeket viszont a saját hasznára fordította. Azokat a létfontosságú összefüggésben levő jelenségeket aztán, amelyeket nem tudott megmagyarázni a természetes eszével, vagyis amelyeknek magyarázata túllépte az ő tudásának fokát, természetfölötti jelenségeknek minősítette és így keletkeztek a vallások.

A természetes, észszerű gondolkodásnak az egyes eredményeit törvényekbe, szabályokba foglalták és így fejlődtek ki a tudományok. A törvények, tudományok és vallások, mint az életjelenségek magyarázatai, leegyszerűsítették az emberek életét; nem kellett mindenkinek külön megoldani az egyes jelenségeket, hiszen készen állottak a sémák (minták). Ez kényelmesebbé is tette az emberek életét, de viszont kitűnő fegyvert adott a kezükbe azoknak, akik testi vagy szellemi kiválóságuk révén a tömegek fölé kerekedtek. Tulajdonoson hosszú lenne így végigvezetni az egész folyamatot, miért is hosszú korszakokat keresztül ugorva vizsgáljuk meg, hogyan állunk ma a természetes, észszerű gondolkodással.

A föld egyszerű emberei, akikhez nem jutottak el az uralkodó osztályok szolgálatába állított tudományok, létfontosságuk közben ma is nagy mértékben támaszkodnak a saját agyvelőjük természetes magyarázataira. Az időjárás, a termés, az egyszerű napi dolgok megoldása ma is gondolkodásra bírja az egyszerű embert, hiszen szerinte közmondászerű az, hogy a föld egyszerű embere a maga „paraszti eszével” milyen egészségesen és egyszerűen tud megoldani olyan gondokat, amiket mi nem tudnánk megoldani. Nem tudnánk megoldani azért, mert az ugynevezett kulturás emberbe a társadalom beleoltotta az egyszerű, egészséges gondolkodási ösztön helyébe azt az ösztönt, hogy mindenre kész, meglévő sémákat, szabályokat keres, vagyis mindenütt keres egy tekintélyt, aki az illető kérdésben már kimondta a végső szót. Szóval az uralkodó osztályok a történelem fejlődése folyamán beleoltották az emberekbe a tekintélyimádatot. Azt a szokást, hogy ha valamit látunk, hallunk, nem kezdünk gondolkodni az illető jelenség természetes okain, vagy természetes megoldásán, hanem sietve kutatunk az emlékeztünkbe, hogy annak a szakmának valamelyik híres tudósa, amelyhez a jelenség tartozik, vajjon mit mondott ebben a kérdésben. Kényelemből tesszük ezt, mert hiszen minek erőltessük az agyvelőnket, amikor azt a kérdést nálunk okosabb emberek már sokkal jobban elintézték, mint ahogy azt mi elintéznünk tudnánk.

Bizonyos határig ez nagyon helyes is. Hiszen a tudomány fegyver a mi kezünkben a létért való küzdelemben. A fizika, a matematika, a természettan törvényeit ugyszólván folytonosan érvényesíthetjük a mindennapi életünkben s aki ismeri ezeket a törvényeket, sokkal egyszerűbben és könnyebben tudja elintézni a dolgait, mint aki nem ismeri. Csakhogy az uralkodó osztályok nem elégedtek meg ezzel. Az iskoláikban, a családban és mindenütt úgy nevelték az embert, hogy az minden kérdésben a tekintélyekhez, a meglévő szabályokhoz meneküljön. Elsőrendű érdeke volt ez az uralkodó osztályoknak, hiszen elsősorban azt az ösztönt lazították meg az emberekben, amely a jelenségeken való elgondolkodásra kényszeríti az embert. A gondolkodás szokása (illetve ösztöne) helyett a kényelem szokását hintették el az emberekben, amit aztán teljesen a maguk osztályérdekei szerint használták ki a maguk érdekeinek szolgálatában.



**Szervezett munkások vára minden becsületos munkást befogad és megvéd. — Be a szakszervezethe!**



Ne menjünk messzire és vegyük csak a dolgozó ember példáját. A dolgozó embernek látnia kell, hogy míg ő reggeltől estig dolgozva, alig tudja kielégíteni testének legminimálisabb követelményeit, addig az őt dolgoztató emberek minden fáradság nélküli szerzik meg testi és lelki igényeik maximumát. Ezen a jelenségen, ugyebár, az embernek gondolkodási ösztönétől tűzve, gondolkodni kellene és keresni kellene az okokat, a megoldásokat. És ez nagyon hosszú ideig egyáltalán nem történt meg, sőt nagy százalékokban nem történik meg ma sem.

Hogy nem történik meg, ahhoz nagy mértékben hozzájárul az, hogy az embereket a tekintélyek föllállításával elsoktatták a természetes gondolkodás szükségességének ösztönös megérzésétől. Krisztus azt mondta, hogy boldogok az alázatos szívűek. Krisztus egy tekintély. Hogy miért boldogok az alázatos szívűek, az mellékes, ezen nem gondolkozott már az ember, hiszen ha Krisztus (a tekintély) ezt mondta, akkor bizonyára van valami alapja is ennek.

Aztán: a tanító az iskolában, vagy a pap a szószéken, vagy a jegyző a község-házán (mindenik egy-egy tekintély) azt mondja, hogy X.Y. azt mondta, hogy A.B. a legokosabb ember a világon, már pedig A.B. azt állítja, hogy a történelem nagy példának tanubizonyosága szerint csak az a nép boldogul, amelyik dolgozik. X.Y., A.B. a történelem — ezek is mind tekintélyek, akiket a tekintélyekhez szoktatott ember köteles elfogadni, sőt köteles leborulni előttük — és az ő tanításuk szerint köteles reggeltől estig éhezve, fázza robotolni és köteles elismerni azt, hogy azok, akik az ő munkájából élnek, kegyes és jó emberek, akik lehetővé tették, hogy dolgozhasson és naponta egyszer ehessék.

Tehát föl kell szabadítanunk a gondolkodásunkat, magunkban kell értékelni és átvizsgálni minden gondolatmenetet. Ez azonban éppenséggel nem jelentheti azt, hogy az ismeretek hiánya, a tudatlanság korlátlan kritikára jogosít — azon az alapon, hogy nekem semmi és senki nem számít. Sőt csak ha az ismereteknek gazdag anyagát gyűjtöttük össze, csak akkor juthatunk el az önálló ítéletek alkotásáig, akkor tudjuk lerombolni a régi isteneket, akkor válhatunk valóban szocialistákká. Tehát szabadítsuk föl a természetes gondolkodást, de nem a tudás és tapasztalat nyegle megvetésével, hanem szellemi képességeink alapos kiművelése mellett.

*Mindenekelőtt egyesüljétek, mert a széthúzó elvesznek visszavonhatatlanul. S miért legyetek éppen ti ezek, mikor érdeketek egyenesen követeli az összetartozást. Hát lehet az, hogy még e súlyos időkben is a kicsinyes féltékenykedés és az oktalan érzékenység irányítson benneteket? Megéri ez azt a nagy árat, amelyet érte adtok? S egy napon majd gyermekeitek, láncaitokra mutatva, mondják: Ez az a gyümölcs, amelyet apáink széthúzása termelt. (Rousseau.)*

## A bányamunkások országos kongresszusa

Október hó 8-án és 9-én Kolozsváron az építőmunkások otthonában tartották küldöttközgyűléseiket a bányász munkás elvtársaink. A küldöttközgyűlést Mogos elnök elvtárs, a bányamunkások rendithetetlen harcosa nyitotta meg, egyben szívélyesen üdvözölte az országos szaktanács, a párt, valamint a testvérszövetségek képviselőit. Szövetségünk nevében Muntean szaktárs mondott üdvözlő beszédet, tolmácsolva szövetségünk szerencsekívánásait és biztosítva testvéri szeretetünk és szolidaritásunkról.

A bányamunkások a kedvezőtlen gazdasági és politikai helyzet következtében az utóbbi időben igen sok megpróbáltatáson mentek keresztül, de a sors viszontagságai még sem tántoríthatták el szervezetüktől azt a meggyőződéses bányászgárdát, amely minden körülmények közt hű maradt szervezetéhez, mert tudja, hogy ez az egyedüli védvár, ahonnan védekezhetnek a bányák urai támadásai ellen.

A közgyűlésen 19 csoport 23 küldöttel képviseltette magát.

A tiltkari jelentés alapján a szövetség ez idő szerint 5225 taggal és 997.443 lej vagyoni állapottal rendelkezik.

A kongresszus behatóan foglalkozott a bányáiparban foglalkoztatott munkások teljesen tartathatatlanságával és elhatározta, hogy a kö-

## Folyik a szervezőmunka

*A kezdeményezett propagandanapok, amely felhívásunk szerint október 21-én vette kezdetét, serényen folynak. Az ország minden részéből érkeznek jelentések, melyszerint a csoportok vezetőségei és lelkes tagjai fáradhatatlan felvilágosító munkát végeznek, hogy a szervezetlen munkásokat megnyerjék az összetartás magaslatos céljának. Egyes helyeken a szaktársak valósággal versengnek, hogy ki minél több új tagot hozzon be szervezetükbe — a munkásság védvára. Nehéz, fáradszó és küzdelmes munkát végeznek, göröngyös utakon haladnak, de tudják, hogy csak ezeken keresztül vezet az út egy jobb jövő felé s amit tesznek, önmagukért és családjukért teszik.*

*Csak előre szaktársak! Mert az eredmény nem fog elmaradni.*

*Felhívjuk a csoportokat, hogy ott, ahol valamilyen akadályok miatt nem tudtak kellő szervező munkát kifejteni, ne csüggedjenek el, hanem a propagandaidőt hosszabbítsák meg 1—2 héttel. Keressenek utat-módot az értekezletek és gyűlések tartására. Ne legyen egyetlen csoportunk se, amely ne kellő eredménnyel zárja le a propagandaheteket. Ahol agitációs röpiratra vagy szaklapra van szükség, kérjenek és szövetségünk titkársága a kívánt mennyiségben küld.*

*Központi titkárság.*

vetkező követeléseket terjeszti a kormány elé és kéri azoknak mielőbbi érvényrejutását.

1. Tiltassék be a bányavállalatoknak a tömeges munkáselbocsátások.

2. Az állam összes szénszükségleteit kizárólag a belföldi bányáktól szerezzék be.

3. Az állam és különösen az államvasut fizesse ki az adósságait a bányavállalatokkal szemben, hogy ezeknek ürügye a munkáselbocsátások igazolására megszűnjön.

4. A közmunkák és leginkább az új vasutvonalak építése fokozódjék, fölhasználván ott az elbocsátott bányamunkásokat.

5. A bányavállalatoknak tiltassék be, hogy az elbocsátott munkásokat lakásukból kitegyék, mindaddig, míg ezek máshol elhelyezést nem nyernek.

6. A parlament iktassa törvénybe nálunk is a munkanélküliség elleni biztosítást, addig pedig az állam nyújtson pénzbeli segítyt mindazon munkanélkülieknek, akiknek sem vagyonuk, sem más megélhetési lehetőségük nincs.

7. Azonnal léptessék életbe a nyolcórás munkaidőről és a nők meg a fiatalok védelméről szóló új törvényt, azon esetben pedig, ha úgy sem lehet elhárítani a munkáselbocsátásokat, a munkanapok csökkentessenek 5, vagy esetleg 4-re hetenkint.

8. Végül a kormány szüntesse be az ostromállapotot és minden rendkívüli jellegű törvényt megrendeletet helyezzen hatályon kívül, visszaállítván és tiszteletben tartván az ország alkotmánya által mindenki részére biztosított szervezkedési és gyülekezési szabadságot.

A kongresszus határozati javaslatot fogadott el még a beteg és baleset, valamint a nyugdíjsegélyek ügyében, követelve az illetékes kormányköröktől ezek sürgős és elodázhatatlan rendezését.

E fontos határozatok elfogadása és az új vezetőség megválasztása után a három napos tanácskozások véget értek. — A vasmunkásság részéről őszintén kívánjuk, hogy az új vezetőség munkáját siker kísérje.

*Felhívás! Kérjük a csoportok vezetőségeit, hogy a propagandahetek eredményéről legkésőbb november 25-ig küldjenek be jelentést a központi titkárságnak, hogy teljes áttekintést nyerhessünk az összes csoportoknál kifejtett munkánk eredményéről. Nevezetesen közöljék: hány kisebb értekezletet, hány nagygyűlést tartottak és hány új tagot szereztek. Ha valahol nem lehetett gyűléseket tartani, vagy a propaganda nem vezetett kellő eredményre, azt is közöljék, mik voltak ezeknek az okai. Központi titkárság.*

**Figyelmeztetés.** A kolozsvári könyvkötőmunkások bérmozgalma változatlanul tart. Kolozsvár területe könyvkötőmunkások részére zárolva van, odautazni nem szabad.

## A kommunista pör utolsó fejezete

Egy hónapnál tovább tartó tárgyalások után a kommunista pör utolsó fejezete is véget ért. Ez a pör nagyon sok tanulságot nyújtott a romániai munkásságnak s ha okul e tanulságokon, akkor örvedetesebb fejezete kezdődik a romániai munkásmozgalomnak. E tanulságok legfontosabbika az, hogy azok az egységes vezetők, akik a tömeg felé a maguk forradalmi radikálizmusukkal kérkedtek állandóan, a hadbírósa előtt a leggyávábban viselkedtek és megtagadták forradalmiságukat. Minden védekezésük annak bebizonyításában merült ki, hogy ők milyen támaszai a polgári társadalmi rendnek, hogy ők a fejlődés alapelvein állanak és semmi közük a forradalmisághoz nincsen. Ezt mi régen tudjuk, meg is mondtuk nem egy ízben szaktársainknak, akiknek nagyrésze szintén felismerte már, hogy az egységesek „forradalmisága” humbug, a tömeg félvezetése. Az egységesek szerepét a romániai munkásmozgalomban a leghelyesebben, de a munkásság szempontjából a legtragikusabban Lázár Aurél, az egyik védő apostrofálta, aki védőbeszédében többek között ezeket mondotta:

„Nem elítélni kell a vádlottakat, hanem megjutalmazni. Minekünk burzsoáknak, hálát kell adnunk az Istennek, hogy ezek a vádlottak szétszakították a romániai munkásmozgalom egységét, mert azóta nyugodtabban alhatunk, mivel a munkásság támadó ereje ezáltal meggyöngyült.”

Ezeket a tragikus szavakat ne feledjük, a hadbírósa magáévá is tette ezeket az érdemeiket és felmentette Müller Kálmánt, Rozvány Jenőt, Baga Jánost, Simó Gézát, akiknek elévülhetetlen „érdemeik” vannak a munkásmozgalom egységének megbontásában. Azért is olyan dédelgetett kedvencei a burzsoáziának, amint azt Lázár szavaiból megtudhattuk.

A vádlottak között szerepeltek a nagyváradi Phöbus-gyári sztrájkból kifolyólag vád alá helyezett szaktársaink is, névszerint Vofschlager Sándor, Szedlicska Emil, Papp László, Feld István és Sztán László. Ez a bérharc annak idején a kellő formalitások betartása után indult meg, amit a védelem bizonyított is. Feld István elvtárs ismertette a hadbírósa előtt a sztrájkunk egész történelmét, rámutatva egyúttal arra a gazdasági helyzetre is, melyben a munkásság van s amely kiprovokálta a sztrájkot. A hadbírósa felmentette elvtársainkat.

A hadbírósa súlyos büntetéssel sújtott 22 vádlottat, akik kommunistáknak vallották magukat, — akik közül azonban sokan az egész kommunizmusból csupán azt tudják, amit be magoltattak velök. Ezek abban különböztek „vezéreiktől”, hogy a bíróság előtt sem tagadták, hogy kommunisták, hanem bevallották és ezért is ítéltettek el.

A mi álláspontunk ebben a kérdésben az, hogy világnézetéért senki sem büntethető meg s ezért az elítéltek amnesztiában részesítendőek, ha már az ítélet után más mód nincsen, szabadságuk visszanyerésére.

## Szaktársak, segítsétek elő a napilap megteremtését

A szociáldemokrata párt által, a napilap megszervezése érdekében megindított akció eredményesen halad előre. A részvényjegyzések folyamatban vannak. A romániai vasmunkásság ki kell vegye részét ebből az akcióból. *Agitálni kell a részjegyzések érdekében és egyúttal részt kell venni a részjegyzésben.* A napilap egyik legfontosabb eszköze a munkásmozgalomnak, mindennapi élelének sok-sok problémái vetődnek felszínre nap-nap után és ezeknek a közvélemény elé tárása csakis napilap útján lehetséges. A kapitalizmusnak alapvető támasza az érdekei szolgálatában álló sajtó, amely hamis beállítással vezeti félre a közvéleményt, a munkásszótály helyzetét, követeléseit és célkitűzéseit illetően. Ennek ellensúlyozására csakis a napilap alkalmas.

A napilap egyúttal harci és oktatási eszköz is. Milliós betűi a harc útját egyengetik és a tudás sugarait hintik szét. Ezért nélkülözhetetlen a proletáriátus osztályharcában. Ezért kell megteremtünk. Legyen fegyverünk és legyen világlító fáklyánk.

A napilap megteremtése egyúttal tanúságtétele a romániai vasmunkásság áldozatkészségének a szocializmussal, illetve annak a pro-

letáriátust felszabadító törekvésével szemben. Tehát aki a napilapakciót támogatja, saját föl-szabadulásához iramát gyorsítja meg. A mi utunk a szocializmus útja, mert ez vezet a proletáriátus szabadságához. A napilap pedig a szocializmus előrelendítője.

Ezért kell a legnagyobb áldozatkészséggel a napilapakció sikerét előmozdítanunk!

## Szervezőgyűlések a Zsilvölgyében

A zsilvölgyi munkások f. hó 21-én nagy-szabású szervezőgyűléseket tartottak, melyeknek lefolyását alábbiakban ismertetjük:

### A lupényi népgyűlés

A lupényi szakszervezetek f. hó 21-én d. e. népgyűlést tartottak a Munkásotthon nagytermé-ben, a lupényi munkástömegek nagyszámu részvételével.

A népgyűlést Bauer elvtárs, a lupényi bányászcsoporthoz elnöke nyitotta meg.

A zsilvölgyi bányamunkáscsoportokat Botici, a vasmunkáscsoportokat Gârbovanu, a vulkáni szociáldemokrata pártot Fancsall, a helyi vas-csoportot Moldován és a helyi építőmunkás-csoportot Tüzes elvtársak képviselték.

Bauer elvtárs román és Moldován elvtárs magyarnyelven ismertették a helyi munkásviszo-nyokat és a mozgalmi helyzetet. Ráműtötték a nagyszámu munkáselbocsátásokra és a nagy nyomorra, ami mind a nagyfoku szervezatlenség következménye. Nyomatékkal figyelmeztették és hívták fel a tömeget szervezkedésre, hogy ezáltal megvédhessék magukat a tőkéssekkel szemben.

Botici elvtárs román- és Fancsall elvtárs magyarnyelven tartottak mélyenszántó beszédeket az általános gazdasági és mozgalmi helyzetéről. Beszédekben ismertették azokat az okokat, amelyek miatt a jelenlegi nagy munkanélküliség és a munkásosztályt végpusztulással fenyegető nyomora úgy a Zsilvölgyére, mint az ország munkásságára zúdult.

A beszédek elhangzása után Botici elvtárs román- és Gârbovanu elvtárs magyarnyelven az alábbi határozati javaslatokat olvasták fel.

### A vulkáni népgyűlés

A népgyűlést Mogos elvtárs, a helyi bányász-csoport elnöke nyitotta meg. Megnyitó beszéde-ben részletesen ismertette a vulkáni munkásság nyomorúságos helyzetét, a nagyszámu elbocsá-tásokat, aminek következtében az éhenhalással kell küzdenek elbocsátott munkástestvéreink. Felhívja a népgyűlés figyelmét a munkásszoli-daritás gyakorlására és hogy keressenek lehetőséget a szenvedő munkanélküliek támogatására. Botici elvtárs román és Gârbovanu elvtárs magyarnyelven ismertették az általános hely-zetet. Beszédekben rámutattak az általános rossz gazdasági helyzetre és a nagyfoku munka-nélküliséget előidéző okokra. Hangsúlyozták a szervezkedés fontosságát, a mi egyedüli lehetőség arra, hogy a jelenlegi válságos helyzeté-ben a munkásosztály megvédhesse magát a tőkéssek által felidézett végveszedelemmel szem-ben. Utaltak a munkaadók legutóbbi határo-zatára, amivel újabb támadást intéznek az anélkül is nyomorban sanyalódó munkásosztály ellen és pedig a kollektív szerződések elleni állásfoglalásukkal. Ha azt akarja a dolgozó osztály, hogy ez ne sikerüljön a tőkének, úgy minden dolgozónak szervezkednie kell.

A népgyűlés Fancsall elvtárs lelkesítő sza-vaival ért véget.

A mindkét gyűlésen elfogadott határozati javaslat a következő:

#### Határozati javaslat

A Zsilvölgy munkássága már évek óta nagyon sokat szenved az egész országra nehezedő rossz gazda-sági viszonyok miatt. A nyomor odáig fokozódott, hogy a munkásság tulfeszített munkával is csupán annyit keres, hogy csak nagy nehézségekkel tudja magát és családját fenntartani. A munkások nélkülöz-ését fokozza azon bizonytalanság is, mely a nagy-mértvű munkáselbocsátásokból ered. Sok száz munka-nélküli munkás családja az éhenhalásnak van kitéve és nagyrészenek az elbocsátás napján már is hiány-zott az azon napi élelme.

Az 1928 október hó 21-én Lupeniben és Vulcan-ban tartott népgyűléseken résztvevő munkások erélyesen tiltakoznak a társulatok által eszközölt munkás-elbocsátások ellen. A népgyűlés az illetékes fórumok részéről intervenciót kér, valamint erélyes intézkedést úgy az elbocsátott, valamint a munkanélküli munkások segélyezésére vonatkozólag. A népgyűlés követeli:

1. Az összes elbocsátott munkások visszavételét. A népgyűlésen jelenlevők beleegyeznek a munkanapok

leszállításába a szükséghez képest, 5 vagy esetleg 4, vagy 3 munkanapra is hetenként.

2. A munkanélküli munkások részére azonnali állami segélynek a kiutalását.

3. Tiltakoznak erélyesen az ellen, hogy a jövőre a munkáselbocsátások a munkások beleegyezése nél-kül történjenek.

4. A népgyűlés utasítja a szakszervezetek vezetősé-gét, hogy újabb munkáselbocsátások esetén a szük-séghez képest bármily intézkedés foganatosításával igyekezzen az elbocsátásokat megszüntetni.

A népgyűlés a vezetőségek támogatását határozta el, utasítva az öszmunkásságot a vezetőségek által kiadott utasítások szigorú végrehajtására.

A munkanélküliek támogatása érdekében el-fogadott határozati javaslat ez:

#### Határozati javaslat

Az 1928 október hó 21-én Lupeni és Vulcan helyiségekben megtartott népgyűlések egyhangulag el-határozták a munkanélküli munkások segélyezésére vonatkozólag minden munkásnak az október havi fizetéséből 20 lej levonását.

Egyben utasítja a vezetőséget az igazgatóságok-nál közbejárni, hogy a megszavazott összeg előlegezve legyen, valamint kérjenek az igazgatóságok részéről is hozzájárulásként egy bizonyos összeget. Ezek az összegek a lehető legsürgősebben és kizárólag az el-bocsátott munkások részére utalandók ki, figyelembe véve az elbocsátott munkások családi állapotát.

## Az Amsterdami Internacionálé állandóan növekedik

A nemzetközi szakszervezeti mozgalom tag-létszáma kedvezőtlenül alakult ki 1926-ban, mivel a tagok létszáma 3-9 százalékkal csök-kent, amit a német, angol és dániai szakszer-vezetek létszámcsökkenése idézett elő.

A múlt esztendőben ez a helyzet örvende-tesen javult. Különösen a németországi szak-szervezeti tagok létszámának emelkedése járult hozzá a nemzetközi mozgalom taglétszámának növekedéséhez. Fokozódott ez a kedvező helyzet ez évben azzal, hogy három országos központ, Esztország, Görögország és Délnyugat-Afrika szakszervezetei csatlakoztak az Internacionáléhoz.

Az egyes államok szakszervezeti mozgal-mának taglétszáma így alakult ki:

**Belgium.** A taglétszám 21.285 taggal csök-kent 1927-ben. A csökkenést a gazdasági krízis okozta.

**Dánia.** A taglétszám 889 taggal emelkedett. Ezenkívül csatlakozását jelentette be a szak-tanácsához az alkalmazottak szövetsége 12.000 taggal és a postaalkalmazottak szövetsége 6200 taggal.

**Németország** taglétszáma 750.000-rel emel-keedett.

**Franciaország.** Bár a számszerű adatok hiá-nyoznak, megállapítható nagymértvű tagszaporulat.

**Görögország** szakszervezeteinek csatlakozása az Internacionáléhoz 190.000 tagtöbbletet jelent.

**Magyarországon** a taglétszám 1162-vel nö-vekedett.

**Lettország.** A tagemelkedés 3268.

**Hollandiában** a múlt esztendőben 10.382 új taggal szaporodott a szakszervezeti mozgalom.

**Ausztriában** a tagemelkedés 16.370.

**Svédországban** a tagemelkedés 23.115.

**Svájcban** a tagszaporulat 11.895.

Amint fenti adatokból látható, a szervezett munkások száma növekvő haladást mutat.

## A szovjetkormány újabb be-hódolása a kapitalisták előtt

Moszkvában megjelenő „Kereskedelmi és Ipari Ujság” szeptember 10-iki száma, a világ mun-kásságát meglepő bejelentést adott tudtára a kapitalistáknak. Nevezett lap a szovjetkormány rendeletét közli, melyben a külföldi tőkének újabb engedményeket tesz. A rendelet szerint ez az engedmény a következő iparágakra vonatkozik: közlekedési ipar, finomító ipar, a fém- és tüzelő-anyag ipar, a villamosság, a faiparra, a mező-gazdasági, a cukor- és tejtermékek iparára, a pamut iparra és a községi üzemekre.

A rendelet hozzáteszi, hogy a külföldi tőke fölhatalmazást kap, hogy befektetéseket tehessen, nem csupán az ipari területeken, hanem egész Oroszországban. A főcél, főleg a színes fémr-tegek kiaknázására megnyerni a külföldi tőkét, továbbá a gépgyártás, papír, celluloid, automo-bil és műselyem gyártásra, Oroszországban. A kormány elhatározta, hogy a külföldi tőkének Oroszországba való bevonulása esetén külön-leges előnyöket biztosít, hogy a „termelést ezzel is elősegítse.” Ugyancsak kedvezményeket bizto-sít olyan koncessziótulajdonosoknak, akik új ipar-ágak betelepítésére tesznek ajánlatot. E tulajdo-

nosoknak joguk lesz, hogy termelt áruikkal sza-bad kereskedelmet üzhessenek. Ennek megköny-nyítésére a külföldi tőke külön vámkedvezmé-nyekben is részesül.

Pénzügyi tekintetben is kedvezményben ré-szesül a betelepülő tőke, nem kell adót fizetnie. Fölhívja a kormány továbbá a külföldi tőkése-ket, hogy olyan szerződés tervezeteket készitse-nek, amelyek alkalmasak lennének arra, hogy az engedményes vállalatok fejlődését biztosítsák.

Ez a rendelet mindennél jobban mutatja, hogy külföldi tőke híján a szovjetipar nem tud fejlődni és a szovjet urai, hogy megnyerjék a külföldi tőkét, minden áldozatra készek. Az or-szág gazdaságának minden ágába beengedik a külföldi tőkét és a szabad kereskedelmet bizto-sítják számára.

Ezt a rendeletet kiegészíti egy arról szóló h iradás, hogy a szovjetkormány

### hatvan város közérdekű üzemeit kapi-talistáknak adandó koncessziók tár-gyává tette

s ez alapon Moszkva, Leningrád, Odessza, Charkov stb. villamosvasutai, gázművei, villamos-művei és egyéb üzemei a kapitalista kizsákmá-nyolás anyagává lettek.

Jellemző, mialatt a kapitalista országokban közüzemet alkotnak a közszükségleteket kielé-gítő összes városi üzemek, ez alatt az állítóla-gos „proletárurolom” Oroszországban a közüze-meket kapitalisták kizsákmányolási területté ala-kitja át.

Ernyyre jutott a bolsevizmus tiz esztendő alatt.

## Rövid közlemények

**Bérek és munkaidő az amerikai öntő-dékben.** Az amerikai munkaügyi statisztikai hivatal adatokat gyűjtött össze az öntődékben és gépgyárak-ban foglalkoztatott munkások béreit és munkaidéjét illetően. Az adatgyűjtés 943 üzemben alkalmazott 136 000 munkásra terjedt ki. Megállapítást nyert, hogy ezen üzemekben az átlagos munkaidő 51 óra és hogy a bérek átlagban 11-8 százalékkal emelkedtek. A leg-kisebb munkaidő Oregon államban van s ez heti 45 óra, a legmagasabb Georgia államban s ez heti 54 óra. — A heti kereset férfiaknál 21 31—34 71 dollár (3524—5741 lej), nőknél 19 89—27 33 dollár (3289—4503 lej).

**Munkások fizetett szabadsága.** Gyakran előfordul, hogy bizonyos követelések előterjesztésénél a romániai munkáltatók a külföldre szeretnek hivat-kozni. A fizetett szabadság követelésénél is igen gyak-ran vitatják, hogy ez a külföldön sincsen bevezetve. Ez csupán az igazság megtagadása, mert a külföldön a munkások fizetett szabadsága biztosítottabb, mint nálunk. Svájcban az erre vonatkozó helyzet a követ-kező: 1910-ben a gyáripari munkásság 8 százaléka élvezett fizetett szabadságot 26.158 munkás, míg 1927-ben 42 százaléka, 148.814 munkás; ebből 32.484 munkás 1—3 heti szabadságot, 67.253 munkás 4—6 napi, 40.855 munkás 7—12 napi és 8192 munkás több mint kétheti szabadságra volt igényjogosult. — Itt említjük meg, hogy egy nemzetközi statisztikai kimutatás szerint Európában 19 millió munkás, vagyis az európai munkáslétszám 40 százaléka részesül fizetett sza-badságban.

**A Chevrolet automobilgyár rekordter-melése.** Az amerikai Chevrolet automobilgyár rekord-termelést ért el azzal, hogy július hónapban 120.000 személy- és teheráruautomobilt állított elő.

**Citrine elvtárs a bolsevikok ellen.** Citrine elvtárs, az angol szakszervezeti tanács főtitkára és az amsterdami Internacionále elnöke cikksorozatot írt, amelyben rámutat azokra a súlyos károokra, melyeket a bolsevik agitáció okozott az angol munkásmozga-lomnak és megállapítja, hogy minden szakszervezeti vezetőnek most már nyíltan színt kell vallania: azok-hoz tartozik-e, akiket jóhiszemű radikálisoknak tartanak, vagy pedig őszintén szembeszállnak a bolsevik mo-zgalom részesével. Citrine 14 pontba foglalja kívánal-mait. Ezek között a fontosabbak a következők: Akiknek őszintén fontos a szakszervezetek és a munkásmozga-lom biztonsága, a bolsevik mozgalommal szemben nem viselkedhet passzív, a bolsevik mozgalom kétségtelenül bomlasztó erő a munkásmozgalomban és az országon kívülálló bolsevik csoportokból segélyeztetnek és irányíttatnak. A bolsevik mozgalom a moszkvai szakszervezeti Internacionáléhoz tartozik, az finan-szírozza és ezért annak határozatait köteles végrehaj-tani, arra való tekintet nélkül, hogy ezzel kárára van-e az angol munkásosztálynak.

**A petrosényi vasacsoport vezetősége** közli, hogy Szentés Ignác díljai gépkezelő Imecs Tamás szaktárstól 10 darab „Május 1.-i” jelvényt vett át el-adás céljából, de az érte járó 100, azaz Egyszáz lejt-többszöri szóbeli, majd írásbeli felszólításra sem hajlandó elszámolni. Tekintve, hogy Imecs szaktársnak a sajátjából kellett fenti összeget megfizetnie, a csoportvezetőség nevezett utóljára ezután hívja fel, hogy elszámolási kötelezettségének minél hamarabb és annival is inkább tegyen eleget, mert a szervezeti munkásság undorral és megvetéssel fordul el azoktól, akik munkástestvéreik megkárosításával a proletár-becsület ellen is vétnek.